

Mediacja w sprawach karnych

Etapy mediacji

- selekcja spraw i skierowanie sprawy do mediacji
- spotkanie mediatora osobno ze stronami
- wspólne spotkanie sprawcy i pokrzywdzonego w obecności mediatora
- kontrola wykonania ugody

Znaczenie wyników mediacji dla rozstrzygnięcia sprawy

Art. 53 § 3 k.k.

Wymierzając karę sąd bierze także pod uwagę pozytywne wyniki przeprowadzonej mediacji pomiędzy pokrzywdzonym a sprawcą albo ugodę pomiędzy nimi osiągniętą w postępowaniu przed sądem lub prokuratorem.

Znaczenie wyników mediacji dla rozstrzygnięcia sprawy

Art. 60 § 2 k.k.

Sąd może również zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary w szczególnie uzasadnionych wypadkach, kiedy nawet najniższa kara przewidziana za przestępstwo byłaby niewspółmiernie surowa, w szczególności:

1) jeżeli pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, szkoda została naprawiona albo pokrzywdzony i sprawca uzgodnili sposób naprawienia szkody,

2) ze względu na postawę sprawcy, zwłaszcza gdy czynił starania o naprawienie szkody lub o jej zapobieżenie (...).

Znaczenie wyników mediacji dla rozstrzygnięcia sprawy

Art. 66 § 3 k.k.

W wypadku gdy pokrzywdzony pojednał się ze sprawcą, sprawca naprawił szkodę lub pokrzywdzony i sprawca uzgodnili sposób naprawienia szkody, warunkowe umorzenie może być zastosowane do sprawcy przestępstwa zagrożonego karą nie przekraczającą 5 lat pozbawienia wolności.

Status procesowy mediatora

- kto może być mediatorem? – instytucja lub osoba godna zaufania
- kim jest mediator w procesie karnym?
- rola mediatora
- zasada bezstronności
- tajemnica zawodowa mediatora

Przesłanki skierowania sprawy do mediacji

- etap postępowania
- inicjatywa skierowania sprawy do mediacji
- zasada dobrowolności - zgoda oskarżonego i pokrzywdzonego
- decyzja sądu lub prokuratora lub innego organu prowadzącego dochodzenie
- dopuszczalność kilkukrotnego kierowania sprawy do mediacji

Przesłanki, które należy brać pod uwagę przy kierowaniu sprawy do mediacji

- miejsce zamieszkania stron
- ewentualna karalność oskarżonego (podejrzanego)
- właściwości charakteryzujące osobę sprawcy (np. oskarżony jest bardzo zdemoralizowany, wykazuje znaczne nasilenie agresji, odznacza się niskim poziomem empatii, jest prymitywny, kieruje się w postępowaniu zasadami „drugiego życia”) i osobę pokrzywdzonego (np. pokrzywdzony ma postawę nadmiernie roszczeniową, jest nieskłonny do kompromisu, wrogo nastawiony do sprawcy)
- stan zdrowia psychicznego stron
- fakt pozbawienia wolności stron w tej lub innej sprawie
- wielość osób oskarżonych i pokrzywdzonych, zarzucanych czynów
- przestępstwo ma charakter jednostkowy, przypadkowy

Przesłanki, które należy brać pod uwagę przy kierowaniu sprawy do mediacji

- istnienie stosunku łączącego strony – rodzinny, sąsiedzki, koleżeński itp.
- sprawy, których podłożem są konflikty międzyludzkie, zwłaszcza w małych, zamkniętych społecznościach (z wyłączeniem sytuacji bardzo drastycznych)
- charakter konfliktu między stronami
- kwalifikacja prawna czynu zarzucanego oskarżonemu – najlepsze efekty mediacyjne występują w sprawach: bójki, pobicia (art. 158 k.k.), uszkodzenia ciała (art. 157 k.k.), groźby karalne (art. 190 k.k.), zmuszanie do określonego zachowania się (art. 191 k.k.), przestępstwa przeciwko mieniu (art. 278 k.k., art. 279 k.k., art. 284 k.k., art. 286 k.k., art. 288 k.k.), zniesławienie (art. 212 k.k.), zniewaga (art. 216 k.k.), naruszenie nietykalności cielesnej (art. 217 k.k.), znęcanie (art. 207 k.k.).
- okoliczności sprawy nie budzą wątpliwości

Skierowanie sprawy do mediacji

- organ kierujący
- postanowienie
- informacje przekazywane mediatorowi oraz kwestia udostępniania akt sprawy
- czas trwania postępowania mediacyjnego
- koszty mediacji ponosi Skarb Państwa
- wyłączenie mediatora

Mediacja w postępowaniu prywatnoskargowym

- zamiast posiedzenia pojednawczego (art. 489 § 2 k.p.k.)
- zakres spraw w mediacji (art. 493 k.p.k.) - również inne sprawy z oskarżenia prywatnego, toczące się pomiędzy tymi samymi stronami
- śmierć pokrzywdzonego a dopuszczalność mediacji
- umorzenie postępowania w razie pozytywnego zakończenia mediacji (art. 492 § 1 k.p.k.)
- skierowanie na rozprawie sprawy do mediacji (art. 499 k.p.k.)

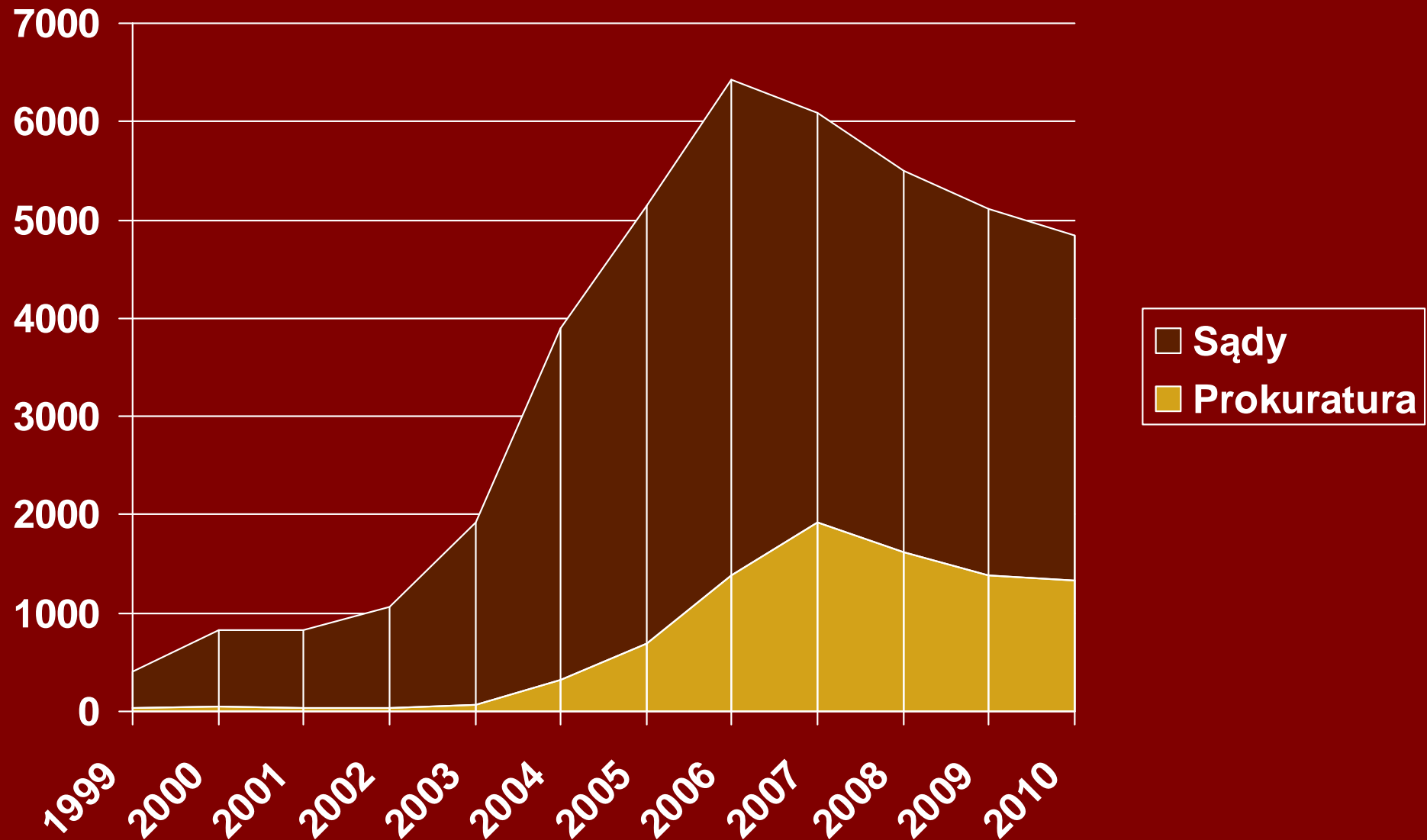
Mediacja w sprawach karnych (prokuratura)

	IX-XII 1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ogółem	2	40	51	38	34	60	325
pozyt.	1	32	43	30	30	46	230
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
ogółem	699	1376	1919	1612	1390	1326	
pozyt.	522	1074	1438	1225	1042	960	

Mediacja w sprawach karnych (sądy powszechne)

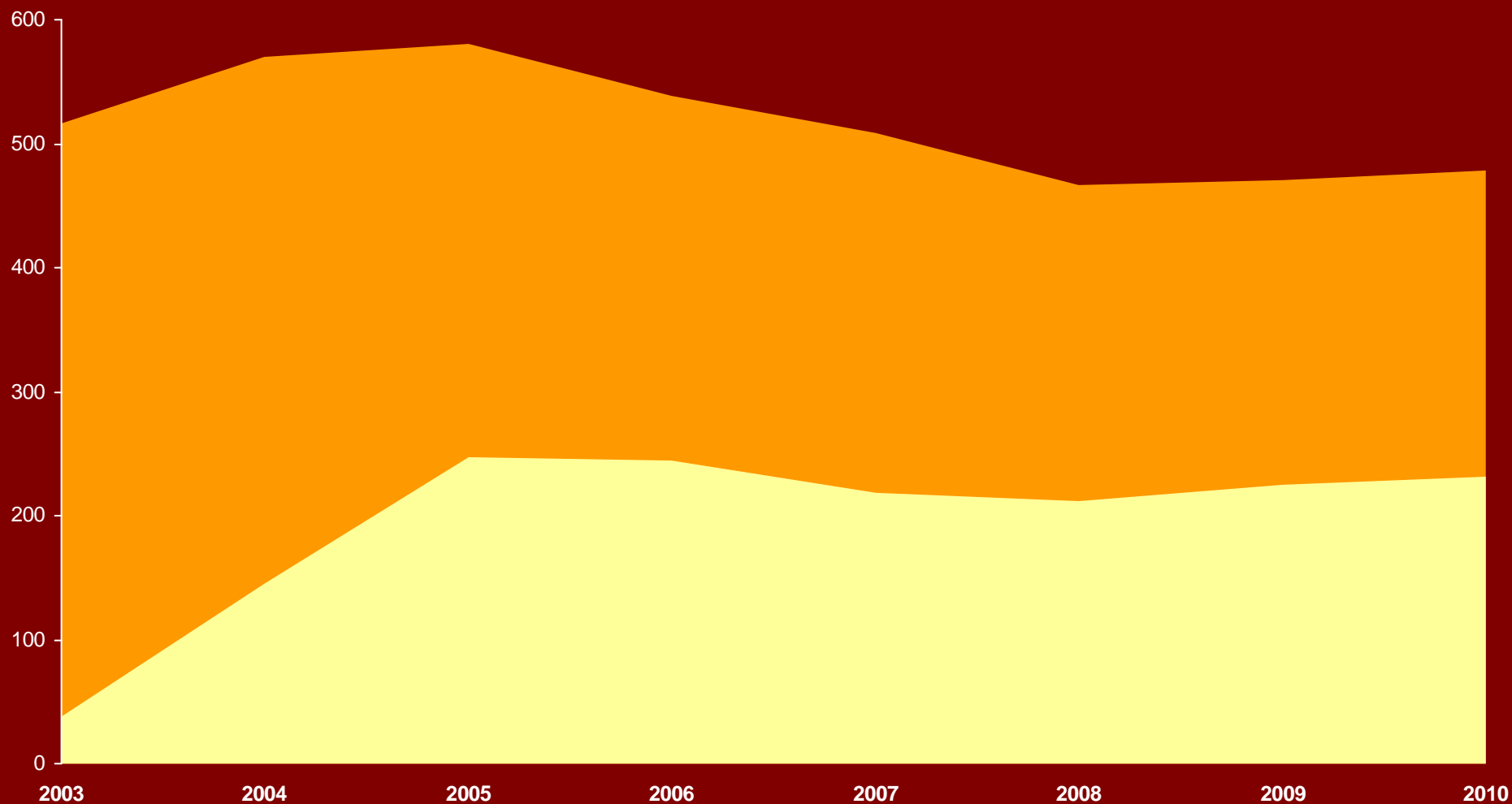
	IX-XII 1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
ogółem	10	366	771	786	1021	1858	3569
pozyt.	7	232	481	471	597	1108	2123
	2005	2006	2007	2008	2009	I-VI 2010	
ogółem	4440	5052	4178	3891	3714	1756	
pozyt.	2755	3062	2753	2551	2505	1160	

Mediacja w sprawach karnych

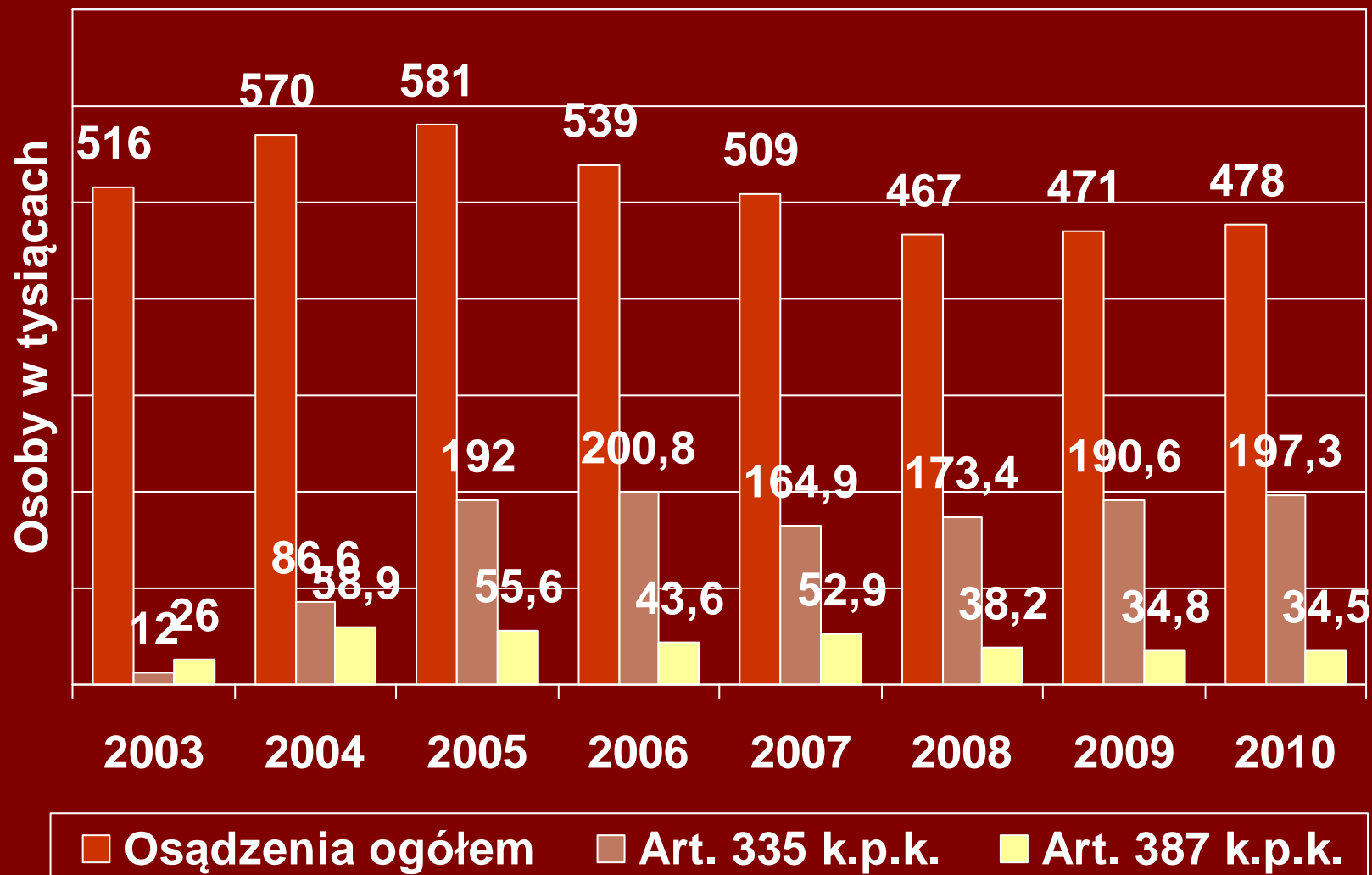

Porozumienia karnoprocesowe

Porozumienia karnoprocesowe w liczbach

Porozumienia karnoprocesowe w liczbach

Porozumienia karnoprocesowe - przestępki

Art. 335 k.p.k.	Art. 387 k.p.k.
Wniosek prokuratora zawarty w akcie oskarżenia	Wniosek oskarżonego zgłoszony do czasu zakończenia pierwszego przesłuchania wszystkich oskarżonych na rozprawie głównej
W sprawie o występki zagrożony karą do 10 lat pozbawienia wolności	W sprawie o każdy występki
Zgoda oskarżonego	Brak sprzeciwu oskarżyciela i pokrzywdzonego
Brak wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa	Brak wątpliwości co do okoliczności popełnienia przestępstwa
Postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte	Cele postępowania zostaną osiągnięte mimo nieprzeprowadzenia rozprawy w całości

Porozumienia karnoprocesowe - tryb

Art. 335 k.p.k.	Art. 387 k.p.k.
Charakter materialnoprocesowy – art. 343 § 1 i 2 k.p.k.	Charakter procesowy
Wniosek rozpoznawany na posiedzeniu przed rozprawą główną (art. 343 k.p.k.)	Wniosek rozpoznawany na rozprawie głównej, a w postępowaniu uproszczonym również na posiedzeniu (art. 474a k.p.k.)
Brak formalnego postępowania dowodowego (art. 343 § 4 k.p.k.)	Ograniczone postępowanie dowodowe (art. 387 § 4 k.p.k.)
Modyfikacja wniosku (art. 343 § 3, art. 387 § 3 k.p.k.)	
Decyzja pozytywna – wyrok skazujący Decyzja negatywna – postanowienie o odmowie uwzględnienia wniosku + rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych	
Zaskarżenie wyroku – ograniczenie zakazu <i>reformationis in peius</i> (art. 434 § 3 i 5 k.p.k., art. 443 k.p.k.)	